

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

NR 21 • 1. DETSEMBER 2010

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA HÄÄLEKANDJA, ASUTATUD 1925. AASTAL

Kaubanduskoda esitleb vastvalminud leksikoni

KES ON KES EESTI MAJANDUSES 2010?

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juubeliaastatel, seekord siis 85ndal, sünkroonis ilmuv leksikon on katse jäädvustada hetkeseisu Eesti ettevõtluses ja majanduses inimeste tasandil. Portreerida neid, kes igapäevaselt annavad oma panuse majandustegevusse või siis ettevõtluskeskkonna ja -seadusandluse arengusse. Olgu siis ettevõtja, ärijuht, poliitik või ametnik – neid inimesi julgeme esile tõsta ja eeskujuks tuua. Raamatust leiab väärtuslikku informatsiooni tänaste majandusliidrite hariduskäigu, karjääri, ärihuvide, hobide ja ühiskondliku tegevuse kohta.

Tunne Eesti majandustegevasi!

Raamat on välja antud limiteeritud koguses hinnaga 390 krooni (sisaldab käibemaksu).
Info ja müük: **Annika Eesmaa** • Tel: 604 0060
E-post: annika.eesmaa@koda.ee

- ▶ Rahvusvahelise sanktsiooni seadusest – keda see puudutab?
- ▶ „.ee” domeeninime ümberregistreerimise tähtaeg on 5. jaanuar 2011!
- ▶ Euroopa põllumajanduspoliitika 2013. aasta reformist
- ▶ Pakendiseaduse muudatustest
- ▶ Mahekaup OÜ – Eesti ettevõtja Hiinas

Iga liige loeb! | www.koda.ee

Ekspordi Akadeemia SEMINARID 2010/2011

**EKSPORDI
AKADEEMIA**

Välisurgudele minnes tuleb ettevõtte juhil leida lahendusi uute väljakutsetele. Eri turud nõuavad eri lahendusi. Ekspordi Akadeemia seminarisari on koostatud eesmärgiga et ettevõtte juhatavad isikud saaksid teadmisi, inspiratsiooni ja ideid enda tegevuse konkurentsivõimet arendada. Valgustame võtmetegevusi rahvusvahelistumise perspektiivist kõrgetasemeliste lektorite juhendamisel. Lektoreid on kutsutud nii välismaalt kui Eestist. Kõik on oma valdkonna tunnustatud autoriteedid, mitte ainult teoorias vaid ka praktikas.

KESKASTMEJUHTIDELE:

INNOVAATILISED VÕIMALUSED KULUDE OPTIMEERIMISEKS (8. detsember 2010)

Üks tähtsamaid teemasid tänases majandusolukorras on kulude vähendamine. Kuidas optimeerida oma protsesse ja väärtusahelat, et minimeerida kulusid? Lektorid: Jaan Uustalu (Wahlquist), Keith Burton (PERA Innovation), Raidla Lejins ja Norcoux esindaja, Jakob Saks, Juhan Bernadt. Hind: 300 krooni/19,17 eurot (hinnale lisandub käibemaks).

VÕTMETEGEVUSED ÄRIMUDELI EDUKAKS TOIMIMISEKS (20. jaanuar 2011)

Õeldakse, et ettevõtte on kogum protsesse ja, et kett on nii tugev, kui on selle kõige nõrgem lüli. Kuidas juurutada oma ettevõttes tiptasemel protsessijuhtimist, mis looks eelist ja eristumisevõimalust konkurentide ees? Kui investeringutes tootmise oleme suhteliselt heal tasemel, siis müük ja turundus on tänaseni pigem vaeslapse rollis. Kuidas arendada välja tõhus müügivõrk ekspordiks, siseneda uutele turgudele, luua tugevat müügiorganisatsiooni? Kui ettevõttel on rahvusvaheline müügivõrk sihtriikidesse juba loodud, siis kuidas see efektiivselt tööle panna? Kuidas müügivõrku juhtida, motiveerida, kontrollida ning saavutada püstitatud eesmärgid ja võrgustiku potentsiaal?

Hind: 300 krooni/ 19,17 eurot (hinnale lisandub käibemaks).

ÕPPEVISIIDID:

Visiitide käigus tutvume erinevate organisatsioonidega, kes toetavad ekspordi ning külastame edukaid eksporditajaid, analüüsime nende tegevust. Täpse koolitusprogrammiga saate tutvuda Koja kodulehel: www.koda.ee.

SEMINARID TIPPIJUHTIDELE:

INNOVAATILISED VÕIMALUSED KULUDE OPTIMEERIMISEKS (8. detsember 2010)

Üks tähtsamaid teemasid tänases majandusolukorras on kulude vähendamine. Kuidas optimeerida oma protsesse ja väärtusahelat, et minimeerida kulusid? Lektorid: Jaan Uustalu (Wahlquist), Keith Burton (PERA Innovation), Raidla Lejins ja Norcoux esindaja, Jakob Saks, Juhan Bernadt. Hind: 300 krooni/19,17 eurot (hinnale lisandub käibemaks). Seminar toimub koos keskastmejuhtidega.

VÕTMETEGEVUSED ÄRIMUDELI EDUKAKS TOIMIMISEKS (19. jaanuar 2011)

Igal ärimudelil on mingid kriitilise tähtsusega võtmetegevused, et väärtuspakkumine saaks klientideni viidud ja ärimudel toimiks. Mis on need Sinu ettevõttes? Konkurentsieelis ei ole kunagi eraldiseisev asi või omadus, vaid tuleneb alati millegi paremini tegemisest. Milliste tegevustega on mõtet ise tegeleda, millised on mõtet väljast sisse osta?

Hind: 300 krooni/19,17 eurot (lisandub käibemaks).

Õppepäev Tallinnas — 15. veebruar 2011

Õppevisiit Soome — 2.–3. veebruar 2011

Õppevisiit Rootsi — 2.–3. märts 2011

Õppevisiit Eestis — 16.–17. märts 2011

Ekspordi Akadeemia korraldamist
kaasrahastatakse
Euroopa Liidu Sotsiaalfondist

Info ja registreerimine:
EVA MARAN · Tel: 604 0083 · E-post: eva@koda.ee
PRIIT RAAMAT · Tel: 604 0081 · E-post: priit@koda.ee
www.koda.ee

SIIM RAIE
Peadirektor

Peame üle saama madalast kasumlikkusest ja taastama tarbijate usalduse

Hiljutisel vanaema sünnipäeval jagas üks 80-aastane härra minuga oma muret suure hulga vaeste inimeste pärast, kes kriisi käigus üha vaesemaks on jäänud ja küsis, mida selle vastu teha tuleks.

Mina ütlesin, et ettevõtlikke inimesi on rohkem vaja, sest vaesusest välja viib tee vaid hariduse ja töö kaudu. Tema arvas, et ikka riik ja valitsus peaks midagi ette võtma vaesuse vähendamiseks. Minu püüdlused seletada, et samale hulgale inimestele töö andmine olukorras, kus keskmise ettevõtte suurus muudkui väheneb eeldab, et ühiskonnas oleks ka kasvav hulk neid, kes ise töökohti loovad. Ma ei ole kindel, et mu sõnumid kohale jõudsid.

Ka lähenevate valimiste valguses on oodata, et poliitikute sõnavõtted keerlevad töö ja maksude teemadel. Mõni võib isegi ennast ettevõtliks sõbrana välja käia. Hiljuti avaldatud lõplik statistika Eesti ettevõtete käekäigu kohta 2009. aastal ja ka Kaubanduskoja eksportööride uuring panevad aga mõtlema ettevõtluse tulevikule.

Krediidiinfo avaldas hiljuti huvitavad arvutused ettevõtete käivete ja kasumite kohta 2008. ja 2009. aastal. 2009. aasta Eesti ettevõtete müügitulu kokku oli 535,33 miljardit krooni, langedes aastaga veerandi. Kriis, arusaadav. Ekspordi langus oli ju veelgi suurem. Veel murelikumaks teeb aga kasuminumbrite vaatamine. Krediidiinfo arvutusse

mahtunud ca 74 000 äriühingust 31 000 olid üldse kahjumis. Kasumis olnud ettevõtete kasumitest lahutades kahjumis olnute kahjumid jäi tulemuseks vaid 5,5 miljardit krooni.

2009. aasta Eesti ettevõtete müügitulu oli kokku 535,33 miljardit krooni, langedes aastaga veerandi. Krediidiinfo arvutusse mahtunud 74 000 äriühingust 31 000 olid kahjumis. Kasumi osa käibest langes 1,02%ni. Töötati tasuvuse piiril. Pikaajalises plaanis ei ole sellised marginaalid piisavad, et tulevikku investeerida ja heaolu kasvatada. Koja 3200 liiget annavad 40% ettevõtete kogukäibest ja teenivad üle poole kasumist.

Kui veel 2007. aastal oli kasumi osa käibest 12,12%, mida võib pidada üsnagi edukaks tulemuseks (võttes arvesse ka selle perioodi inflatsiooni), siis 2009. aastaks jäi sellest alles murdos – kasumi osa käibest langes 1,02%ni. Ehk siis võib öelda, et töötati tasuvuse piiril. Pikaajalises plaanis ei ole sellised marginaalid piisavad, et tulevikku investeerida ja heaolu kasvatada. Ilmselge on see, et ettevõtetel on nii kriisi mõju kui näiteks käibemaksu kasvu enda kanda võtnud.

Mõne nädala tagase poleemika, et suured välisomanduses ettevõtted viivad varjatult kasumit välja, sundis meid ka lähemalt analüüsima Eesti suurettevõtete käekäiku. Eesti käibe TOP 100 ettevõtet andsid 2009. aastal 30% ettevõtete kogukäibest! Sajast suurimast kuulub 31 täielikult välisinvestoritele ja 100% Eesti omanikele kuuluvaid on vaid üksikud. Kuna enamuse maksudest kogub riik tööjõumaksudena, siis huvitas meid eriti, mis on toimunud 100 suurima käibega ettevõtte töötajaskonnaga viimastel aastatel. Tuleb nentida, et aastast 2005 on hõive neis üldiselt kasvanud, kuid seda just 100% välisomanduses olevate ettevõtete arvelt – neis on viie aasta jooksul loodud rohkem kui 6000 töökohta.

Oleme alati huvi tundnud ka Kaubanduskoja liikmete rolli ja osakaalu üle Eesti majanduses. Kuigi ka meie oleme märkimisväärselt liikmeskonda kaotanud, võib julgelt öelda, et elujulisemad ja aktiivsemad on meie liikmeskonda jäänud. Käivete ja kasumite langus pole kedagi säästnud, kuid selles osas on meie liikmete osakaal jäänud samaks. Laias laastus annavad Koja 3200 liiget 40% ettevõtete kogukäibest ja teenivad üle poole kasumist. Ettevõtete bilanssidesse vaadates on

kriis sealtki üle käinud. Aastaga on omakapitali reaal kadunud üle 20 miljardi krooni. Siin aga tõusevad Koja liikmed positiivselt esile, langus on väike ja seega osakaal kasvanud. 39% kogu omakapitalist on Kaubanduskoja liikmetes.

Viimaste nädalate kõige murettekivamaks uudiseks on aga olnud tarbija kindlustunde langus. Oma rolli mängib siin kindlasti jätkuvalt kõrge töötus, kuid ma ei alahindaks ka euro kasutuselevõtu emotsioone ja hirne.

Tarbijate madal kindlustunne mõjutab otseselt nende tarbimist ja seeläbi käibeid. Olen väga uhke nende 500 ettevõtte üle, kes on liitunud Ausa hinnastamise kokkuleppega ja andnud oma panuse tarbija kindlustunde taastamiseks ja seeläbi ka euro sujuvaks kasutuselevõtuks.

Tarbijate madal kindlustunne mõjutab otseselt nende tarbimist ja seeläbi käibeid. Ma olen väga uhke nende 500 ettevõtte üle, kes on liitunud Ausa hinnastamise kokkuleppega ja andnud oma panuse tarbija kindlustunde taastamiseks ja seeläbi ka euro sujuvaks kasutuselevõtuks.

Sisukord

Juhtkiri

Peame üle saama madalast kasumlikkusest ja taastama tarbijate usalduse 3

Seadusandlus

Tagatisrahaga pakendite regulatsiooni muutmine 5

Keda puudutab rahvusvahelise sanktsiooni seadus? 6

„.ee” domeeninime ümberregistreerimise tähtaeg on 5. jaanuar 2011! 7

Koja gallupid 8

Euroopa uudised

Euroopa põllumajanduspoliitika 2013. aasta reform. 9

Mõned nopped probleemidest ja tagamaadest

Innovatsiooniveerg

Eesti ettevõtja Hiinas – Mahekaup OÜ 12

Nõuanne

Valitsussuhted kliendi huvide teenistuses 13

Juhtimisveerg

Kui sa pead oma nina daamile kahtlaselt 14

ligidale toppima... ehk väikeste asjade olulisusest

Teated

15

Koostööpakumised

17

Riigihanketeated

17

Juubilarid

18

Kalender

2., 3. ja 9. dets

Ekspordiplaani koostamise koolitus Rakveres

Lääne-Viru Maavalitsuse saalis (Kreutzwaldi 5, Rakvere)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

8. detsember

Ekspordi Akadeemia seminar „Innovaatilised võimalused kulude optimeerimiseks” tipp- ja keskastmejuhtidele

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

16. detsember

Kaubanduskoja üldkoosolek

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Üldkoosoleku päevakavaga saab tutvuda Koja veebilehel www.koda.ee
Viktoria Indrisova • Tel: 604 0063 • E-post: viktoria.indrisova@koda.ee

21. detsember

Seminar „Aktuaalsed maksumuudatused 2011 ja eurole ülemineku põhimõtted raamatupidamises”

Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis (Ringi 35, Pärnu)
Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee

13. jaanuar

Seminar „Euro tulekuga kaasnevad muudatused raamatupidaja töös”

Atlantise Konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu)
Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee

17., 18. ja 24. jaan

Ekspordiplaani koostamise koolitus Võrus

Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskuses (Kreutzwaldi 34, Võru)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

17. jaanuar

Välismessikoolitus Tallinnas

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

18. jaanuar

Turu-uuringute koostamise koolitus Tallinnas

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

19. jaanuar

Ekspordi Akadeemia seminar „Võtmetegevused” tippjuhtidele

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

20. jaanuar

Ekspordi Akadeemia seminar „Võtmetegevused” keskastmejuhtidele

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Eva Maran • Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

27. jaanuar

Ärisaladuste seminar

Kaubanduskojas (Toom-kooli 17, Tallinn)
Marju Naar • Tel: 604 0092 • E-post: marju.naar@koda.ee

7. veebruar

Välismessikoolitus Kuressaares

Kaubanduskoja Kuressaare esinduses (Tallinna 16, Kuressaare)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

8. veebruar

Turu-uuringute koostamise koolitus Kuressaares

Kaubanduskoja Kuressaare esinduses (Tallinna 16, Kuressaare)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

15. veebruar

ECOFIRA kontaktkoostumisteüritus keskonnasektori asjatundjaile

Hispaanias Valencias
Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

21. veebruar

Ekspordiplaani koostamise koolitus Tallinnas (vene keeles)

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

8. märts

Turu-uuringute koostamise koolitus Võrus

Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskus (Kreutzwaldi 34, Võru)
Haili Kapsi • Tel: 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

14., 15. ja 21. märts

Ekspordiplaani koostamise koolitus Tallinnas

Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Lidia Friedenthal • Tel: 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

KOIDU MÖLDERSON
 Poliitikakujundamise- ja
 õigusosakonna jurist

Tagatisrahaga pakendite regulatsiooni muutmine

Keskonnaministeeriumi koostatud ja hetkel kooskõlastamisel olev jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seaduse eelnõu keskendub pakendijäätmete kogumissüsteemile, mis eelnõu koostajate sõnul vajab muutmist. Tõhustamist vajab Eestis kehtestatud tagatisrahaga pakendi riikidevaheline vedu ning küsimused seoses tagatisrahaga pakendite tagasivõtmisel.

Pakendiseaduse muudatusega soovitakse edaspidi täpsustada tähtaega, mis aja jooksul võib tagastada tagastamisele kuuluvat pakendit. Hetkel on lubatud lõppkasutajal tagastada pakend lõputult ehk millal iganes soovib. Samas on mitmete pakendite tootmised lõpetatud ja pakendiregistris on hetkel umbes 3600st registreeritud pakendist aktiivselt kasutusel vaid ligikaudu 2000. Peamine oht, mida pakendite puhul nähakse, on naaberriikidest – Lätist, Leedust – sissetoodava kasutatud pakendite näol, mida siin soovitakse tagastada.

Selgituseks tuleb öelda, et Lätis ja Leedus kasutatakse mitmete toodete pakendamisel sama triipkoodi, kui Eestis ning sellega on võimalik seal müüdnud kauba pakendeid ka Eestis tagastada. Sellega aga tekitatakse taaskasutusorganisatsioonile (hetkel OÜ Eesti Pandipakend) kahju 8-12 miljonit krooni aastas. Nõnda on eelnõuga pandud ette limiteerida tagastamise aega: tagatisraha ei tagastata, kui pakendi turule laskmise lõpetamisest on möödunud 24 kuud. Pärast 24 kuu möödumist seadistatakse tagastusautomaadid ümber ja tagatisraha selle pakendi eest ei ole enam võimalik saada.

Läbi taaskasutusorganisatsiooni tegutsevate pakendiettevõtjate pakendi märgistus ja ribakood peab olema kooskõlastatud taaskasutusorganisatsiooniga ning ettevõtja, kes tegutseb väljaspool taaskasutusorganisatsioone, peab eelnõu kohaselt edaspidi teavitama Keskonnaministeeriumi oma pakendimärgistusest.

Tähtaeg on pandud ka tagatisraha märgi muutmise puhul pakendite kasutamisele, nimelt kelle tagatisraha märk pakendil muutub, peab lõpetama seni kehtinud märgiga pakendi müügi uue märgi kehtestamisest 12 kuu möödumisel ning tagatisrahaga pakendid, mis jäävad selle perioodi jooksul müümata, tuleb tarnijatele tagastada või kleepida nendele uued märgid.

Lisaks täiendati jäätmeseaduse § 115 lõikega 3, mis ütleb: „Pakendile, millele on Eestis kehtestatud tagatisraha, rakendatakse sisseveol Eesti Vabariiki, kui jäätmesaadetise kogus ületab 4 kilogrammi, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 1013/2006/EÜ artiklis 18 sätestatud üldnõudeid.” Nimetatud muudatuse mõjude kohta on eelnõu seletuskirjas öeldud, et selle kehtestamine ei too kaasa lisakulusid tarbijale,

ettevõtetele ja avalikule sektorile, küll aga kindlustab efektiivsema kontrolli Eestisse sisseveetava tagatisrahaga pakendile.

Nagu eelpool öeldud on taaskasutusorganisatsioonile suureks kahjuks tagastatavad pakendid, mis turustatakse naaberriikides, kuid kasutatud pakend tagastatakse Eestis. Kahju tekib seetõttu, et taoliste pakendite pealt ei ole Eestis makstud tagatisraha. Nõnda on käesoleva eelnõuga soovitud vähendada võimalikku kahju tekitamist taaskasutusorganisatsioonidele, limiteerides Eestisse sissetoodava pakendijäätme kogust 20 kilogrammilt 4 kilogrammile, mille ületamisel peab siis esitama dokumendi pakendijäätmete saatja, vastuvõtja, transportitava koguse jms kohta.

Seoses tagatisrahadega on muuhulgas muutmisel ka keskkonnaministri määrus „Pakendi tagatisraha suurus”. Sisulist muudatust tagatisrahade suuruses ei tehta, muudatused on tingitud vaid euro kasutuselevõtust ning nõnda on lähinädalatel ka Riigi Teatajas avaldatava määruse tekstis järgmised muudatused: pakendid, mille tagatisraha hetkel 1 kroon, on edaspidi tagatisega 0,06 eurot ning pakendid

tagatisega 0,50 krooni on edaspidi tagatisega 0,03 eurot. Nimetatud muudatus jõustub 1. jaanuarist 2011 ning tegemist ei ole tagatissumma suurendamise ega vähendamisega, vaid lihtsalt kroonide ümberarvestamisega eurodeks lähtudes keskpanga kursist (1 EUR=15,6466 EEK), ümardades ühe sendi täpsuseni kolmanda komakoha järgi.

Siin ära tuues:

- korduskasutuse klaaspakendile 0,06 eurot;
- korduskasutuse plastpakendile 0,06 eurot;
- ühekorra klaaspakendile 0,06 eurot;
- ühekorra metallpakendile 0,06 eurot;
- ühekorra plastpakendile mahuga kuni 0,5 liitrit (0,5 liitrit kaasa arvatud) 0,03 eurot;
- ühekorra plastpakendile, mille maht on suurem, kui 0,5 liitrit (0,5 liitrit välja arvatud) 0,06 eurot. **■**

Oodatud on ettepanekud ja kommentaarid e-postiaadressile koidu@koda.ee ning eelnõuga on võimalik tutvuda Eesti Kaubandus-Tööstuskoja veebilehel <http://www.koda.ee/?id=1300>.

MAITS PALTS

Poliitikakujundamise- ja õigusosakonna juhataja

Keda puudutab rahvusvahelise sanktsiooni seadus?

Kuna just hiljuti ehk 5. oktoobril 2010 jõustus uus rahvusvahelise sanktsiooni seadus on igati kohane mõned põhimõtted sellega seoses üle korrata.

Kuigi seaduse nimest võib jääda mulje, nagu oleks tegemist millegi kaugel ja ettevõtjat mittepuudutavaga, siis päris nii see ei ole.

Seadus loetleb konkreetsed isikud, kes peavad nn erikohustusi rakendama ja on seaduse mõttes erikohustustega isikuteks. Näiteks kehtib neile kohustus koostada kirjalikud käitumisreeglid seaduse rakendamiseks ning jälgida jooksvalt Rahapesu andmebüroo veebilehte, et olla kursis kohaldamisele kuuluvate rahvusvaheliste sanktsioonidega ning isikutega, kellega tehingu tegemine on piiratud või sootuks keelatud.

Erikohustustega isik, kellele tulevad rahvusvahelise sanktsiooni seadusest erikohustused, on:

- krediidiasutus krediidiasutuste seaduse tähenduses;
- valuutavahetusteenuse pakkuja rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse tähenduses;
- e-raha asutus makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses;
- makseasutus makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses;
- alternatiivsete maksevahendite teenuse pakkuja rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse tähenduses;
- hoiu-laenuühistu hoiu-laenuühistu seaduse tähenduses;

- kindlustusandja ja kindlustusvahendaja kindlustustegevuse seaduse tähenduses;
- fondivalitseja ja aktsiaseltsina asutatud investeerimisfond investeerimisfondide seaduse tähenduses;
- kontohaldur, välja arvatud reguleeritud turu korraldaja ja väärt-paberiarveldussüsteemi korraldaja, Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse tähenduses;
- väärtpaberiarveldussüsteemi liige ja investeerimisühing väärt-paberituru seaduse tähenduses;
- muu finantseerimisasutus krediidiasutuste seaduse tähenduses;
- punktides 1-11 nimetatud asutustega sama laadi teenust pakkuva välisriigi teenusepakkuja Eesti äriregistrisse kantud filiaal.

Samuti on eraldi nõuded notari, advokaadi, kohtutäituri, pankrotihalduri, ajutise pankrotihalduri ja muu õigusteenuse osutaja suhtes, kui ta tegutseb finants- või kinnisvaratehingus oma kliendi esindajana tema nimel ja arvel, juhendab tehingu kavandamist või elluviimist, mis on seotud näiteks kinnisasja või ettevõtte või äriühingus aktsiate või osade ostu või müügiga; kliendi raha, väärtpaberite või muu vara haldamisega; äriühingu asutami-

seks, tegevuseks või juhtimiseks vajalike vahendite hankimisega.

Milliseid kohustused on erikohustusega isikutel?

Esmalt on seaduse kohaselt igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kellel on kahtlus või kes teab, et temaga ärisuhtes olev või tehingut või toimingut tegev isik, samuti ärisuhte loomist või tehingu või toimingut tegemist kavandav isik on rahvusvahelise finantssanktsiooni subjekt,

Seaduse kohaselt on igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kellel on kahtlus või kes teab, et temaga ärisuhtes olev või tehingut/toimingut tegev isik, samuti ärisuhte loomist või tehingut/toimingut kavandav isik on rahvusvahelise finantssanktsiooni subjekt, kohustus anda sellekohasest kahtlusest ja meetmetest viivitamata teada rahapesu andmebüroole.

kohustus anda sellekohasest kahtlusest ja võetud meetmetest viivitamata teada rahapesu andmebüroole. Olgu öeldud, et finantssanktsioonina tuleb pidada silmas sanktsiooni, millega täielikult või

osaliselt tõkestatakse sanktsiooni subjektile rahaliste vahendite ja majandusressursside kasutamine ja käsutamine või nende tema valdusse andmine, sealhulgas keelatakse või piiratakse näiteks vastavale isikule laenu andmist, raha väljamaksmist, dividendide maksmist sularahas, kinnisasjadega tehingute tegemist, kindlustuslepingute sõlmimist või ärisuhte loomist või jätkamist. Ülalviidatud erikohustusega isikud peavad antud juhul aga eriti hoolsad olema, sest nende kohustused ei piirdu ainult kahtluse korral teatamisest, vaid eeldavad ka reaalseid tegevusi.

Nii ütleb seadus, et erikohustustega isik jälgib korrapäraselt Rahapesu andmebüroo veebilehte www.politsei.ee/et/organisatsioon/rahapesu/, et olla kursis kohaldatud rahvusvaheliste finantssanktsioonidega ning tagada sanktsioonide täitmine, st mitte teha keelatud tehinguid isikutega, kelle suhtes on sanktsiooni kohaldatud. Üldjuhul tähendab kursisolek siiski seda, et võimaliku kahtluse korral tuleks tehingu teise poole andmed kontrollida samal veebilehel asuva otsingumootori kaudu – kas konkreetne isik on finantssanktsiooni subjekt või mitte. Juhul, kui tulemus on positiivne,

tuleb sellest Rahapesu andmebürood teavitada ning tehingu tegemisest keelduda. Kuivõrd sanktsioone on rakendatud väga palju terrorismi ja kuritegelike ühenduste rahastamisega seoses, tasuks eriti tähelepanelik olla sellistest riikidest nagu Iraak, Iraan ja Põhja-Korea pärit isikutega tehingute tegemisel.

Veel peab erikohustustega isik kehtestama rahvusvahelise finants-sanktsiooni rakendamiseks kirjalis või kirjalikult taasesitatavas vormis protseduurireeglid ja nende täitmise kontrollimise korra ning määrama vastutava isiku, kelle kontaktandmed ta edastab ka järelvalve teostajale (Rahapesu andmebüroole). Samuti kehtib nõue, et sama isik peab koguma ja säilitama viie aasta jooksul ülalmainitud kontrolli teatamisega seotud andmeid: kontrollimise aeg, kontrollinud isiku nimi, kontrollimise tulemused, kasutusele võetud meetmed.

Naastes artikli pealkirjas esitatud küsimuse juurde, tuleb nentida, et rahvusvahelise sanktsiooni seadus võib puudutada kõiki ettevõtjaid – tõsi, veidi rohkem küll neid isikuid, keda seaduses erikohustusega isikuteks nimetatakse. Nendel tasuks kindlasti lisaks seadusele tutvuda ka Rahapesu andmebüroo antud juhistega, mis on leitavad büroo veebilehelt ning vajadusel bürooga konsulteerida ja nõu küsida, kuidas vastavaid kohustusi kõige efektiivsemalt täita. **T**

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse leiab sarnaselt teiste Eestis kehtivate õigusaktidega Riigi Teatajast veebilehel www.riigiteataja.ee.

MART KÄGU

Poliitikakujundamise- ja õigusosakonna jurist

Käesoleva aasta 5. juulil toimus üleminek uuele domeenikorrale. Selle tulemusena võttis Eesti Interneti SA (edaspidi EIS) EENetilt „.ee” lõpuga domeeninimede (edaspidi domeen) haldamise üle ning domeenide registreerimisele hakkasid kehtima uued reeglid. Oluline on siinkohal asjaolu, et uutele reeglitele üleminek puudutab ka kõiki vanade reeglite järgi registreeritud „.ee” domeene.

Vanade reeglite järgi registreeritud domeenide omanikel on oluline teada, et alates 2010. aasta 5. juulist hakkas kehtima 6-kuuline

Alates käesoleva aasta 5. juulist kehtib 6-kuuline üleminekuperiood domeeni ümberregistreerimiseks, mille jooksul domeenide omanikud peavad endale registripidaja valima ja registreeringut uuendada. Kui seda ei tehta, siis muutub vastav domeeni teatud aja möödudes vabaks ja seda võivad enda nimele registreerida kõik, kes seda soovivad.

üleminekuperiood domeeni ümberregistreerimiseks, mille jooksul domeenide registreerijad peavad endale registripidaja valima ja re-

„.ee” domeeninime ümberregistreerimise tähtaeg on 5. jaanuar 2011!

gistripidaja juures domeeni registreeringut uuendama (sõlmima lepingu registripidajaga). Kui seda ei tehta üleminekuperioodi kestel, siis muutub vastav domeeni teatud aja möödudes vabaks ja seda võivad enda nimele registreerida kõik, kes seda soovivad.

Mis juhtub domeenidega, mida üleminekuperioodi jooksul ümber ei registreerita?

Kui domeen jääb üleminekuperioodi lõppedes registripidaja juures registreerimata, algatab EIS nende domeenide kustutamismenetlust. Sealjuures teeb EIS omalt poolt kõik võimaliku, et informeerida domeenide omanikke kustutamismenetlusest ja anda võimalus domeen ümber registreerida. Vastav protsess toimub järgmiselt. Ümberregistreerimise periood lõpeb 5. jaanuaril 2011, kui selleks ajaks pole registreeringut uuendatud, siis püütakse ühendust võtta domeeniga seotud isikuga ning antakse täiendavalt aega 30 päeva domeen ümber registreerida. Ümberregistreerimata domeenidele lõppeb 30 päevane aegumisperiood 4. veebruaril 2011. Pärast seda kuupäeva peatatakse domeen ja see pole enam internetis

kättesaadav. See staatus kestab 60 päeva andmaks n-ö täiendava ja viimase võimaluse domeeni ümberregistreerimiseks. Ümberregistreerimata domeenidele lõpeb 60 päevane peatamisperiood 5. aprillil 2011. Kui eelmainitud aja jooksul domeeni ümber ei registreerita, siis kustutatakse domeen registrist ja domeen pannakse karantiini, mis kestab kuni 24 tundi. Pärast karantiini lõppemist muutub domeen vabaks ning registreeritakse esimesele taotluse esitanud registreerijale.

Ümberregistreerimine on siiani olnud väga passiivne

Olgugi, et uued reeglid on kehtinud juba mõnda aega, on murettekitav see, et väga suur hulk domeene on veel ümber registreerimata. EIS teatel on tänaseks ümber registreeritud ainult 4000 enne 5. juulit Eestis registreeritud ligi 79 000st domeenist. Pole põhjust arvata, et ca 75 000 domeeni polegi n-ö aktiivselt kasutatavad ja vastavate domeenide omanikud pole nende edasikasutamises huvitatud. See-ga räägivad eelviidatud numbrid pigem sellest, et ümberregistreerimist lükatakse lihtsalt edasi. Sellisel edasilükkamisel tegelikult

majanduslikku põhjendust pole. Pigem peaks siin mõtlema sellele, et kui kõik soovivad viimasel hetkel seda teha, siis peab arvestama ka võimalike tehniliste probleemidega (ummistused jne). Seega oleks mõistlik ümberregistreerimisega mitte viivitada.

Registripidajad

Registreerimisteenuste pakkumine (sh ümberregistreerimine) toimub akrediteeritud registripidajate poolt, kelle nimekirja on avaldatud EIS-i veebilehel (www.eestiinternet.ee). Nimetatud aadressilt leiab ka kõik vajaliku ja asjakohase informatsiooni, mis seondub domeenide ja nende registreerimisega.

Käesoleval hetkel on akrediteeritud registripidajaid üle 30. Domeeni registreerija võib vabalt valida, kelle juures oma domeen (ümber)registreerida. Ilmselt saab siin määravaks registripidaja poolt pakutav teenuse hind, mis kujuneb vaba konkurentsi alusel ja võib seetõttu erinevatel registripidajatel erineda.

Domeeni kasutusõigus antakse üheks aastaks (varem oli see tähtajatu) ja seda pikendatakse vastava taotluse ning tasu maksmise alusel. Registreeringu pikendamine on võimalik alates 9 kuu möödumisest vastava domeeni registreerimisperioodi algusest arvates.

Domeenivaidluste lahendamine

Domeenide registreerimisel kehtib põhimõte "kes ees, see mees", st domeene registreeritakse vastavate taotluste EISile laekumise ajalisel järjekorras. See kehtib ka ümberregistreerimata jäänud domeenide suhtes. EIS teostab domeeni registreerimisel üksnes informatiivse- ja/või tehnilise iseloomuga toiminguid. EIS ei kontrolli mitte ühelgi juhul,

kas domeeni registreerimise või registreeritud domeeni mistahes laadi kasutamisega rikutakse kolmandate isikute õigusi, sh intellektuaalsest omandist tulenevaid õigusi. Seega pole välistatud see, et domeene üritatakse registreerida isikute poolt, kes ei pruugi olla vastava domeeni suhtes heauskset õigustatud (domeenide kaaperdamine).

Domeeni kasutusõigus antakse üheks aastaks ja seda pikendatakse vastava taotluse ning tasu maksmise alusel. Domeenide registreerimisel kehtib põhimõte "kes ees, see mees". Pole välistatud domeenide kaaperdamine.

Domeeni registreerija ja kolmanda isiku vaheliste vaidluste lahendamiseks (sh eelkirjeldatud õigusvastase tegevuse takistamiseks) on EIS-i juurde moodustatud Domeenivaidluste Komisjon (DVK). DVK on teinud juba ka esimese otsuse, mis puudutaski domeeni kaaperdamist seoses kaubamärgiga Bang & Olufsen. DVK otsuse alusel anti domeen „bang-olufsen.ee” üle kaubamärgi Bang & Olufsen omanikule Bang & Olufsen A/S-le. Antud lahendiga saab lähemalt tutvuda aadressil <http://www.eestiinternet.ee/domeenivaidlused/domeenivaidluste-lahendid>.

Täpsustavalt tuleb mainida, et kõik EISi, registripidaja ja registreerija vahelised õigusvaidlused lahendatakse kokkuleppe mittedaavutamisel Harju Maakohtus, Tallinnas. **T**

Täiendavat infot domeenide registreerimise ja uute domeenireeglite kohta leiab EIS veebilehelt www.eestiinternet.ee.

Koja gallupid

Täname kõiki ja palume oma liikmetel ka edaspidi meie küsitlustele Kaubanduskoja veebilehel aktiivselt vastata. Teie vastuste põhjal saame kujundada oma arvamused ja ettepanekud, mille edastame seadusandjale. Teie arvamusest sõltub palju!

Millises valdkonnas on Teie arvates ettevõtja jaoks halduskoormus kõige suurem?

- Tegevuslubade/registreeringute taotlemisel – 13%
- Töötervishoiu valdkonnas – 13%
- Statistiliste andmete esitamise kohustuse osas – 39%
- Maksuarvestuste pidamisel – 17%
- Majandusaasta aruannete koostamisel ja esitamisel – 17%

(Vastajaid 23)

Kas toetaksite raskeveokimaksu asendamist teemaksuga?

- Jah – 23%
- Ei – 54%
- Ei toeta kumbagi maksu – 15%
- Ei oska öelda – 8%

(Vastajaid 13)

REET TEDER

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja
esindaja EMSKis

Euroopa põllumajandus- poliitika 2013 aasta reform. Mõned nopped probleemidest ja tagamaadest

Lühidalt:

EMSK on mures sellepärast, et Euroopa põllumajandusmudel on ohus. Oht peitub turumajanduses ja maailmaturu vabas konkurentsisis. Väljapääsu näha tugevas ühises põllumajanduspoliitikas, millega tuleks Euroopa põllumajandusmudelit toetada ja edendada.

■

EMSK kutsus asjaosalisi üles selgelt kirjeldama ühise põllumajanduspoliitika eesmärki ning seejärel esitama vajalike vahendite paketi ning avaldama rahastamisvajadused.

■

Põllumajanduspoliitika reformi üks olulisi eesmärke ongi muuta ELi praegune ebaühtlane põllumajanduse toetamise süsteem ühtseks, objektiivsetele kriteeriumidele toetuvaks ja ühiskondlikult vastuvõetavaks süsteemiks.

Euroopas räägitakse päris palju põllumajanduse toetusmeetmetest, nende muutmise vajadusest ja üldse põllumajanduspoliitikast. Praeguse olukorra suhtes ollakse valdavalt skeptiline ja üsna veendunud selles, et senine süsteem tulevikus jätkuda ei saa.

Euroopa kodanikuühiskonna häälatoru st Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee (EMSK) on samuti mures. Mures sellepärast, et Euroopa põllumajandusmudel on ohus. Lühidalt ja lihtsustatult öeldes peitub oht turumajanduses ja maailmaturu vabas konkurentsisis. Väljapääsu näha tugevas ühises põllumajanduspoliitikas, millega tuleks Euroopa põllumajandusmudelit toetada ja edendada. See aga, mida toetada, (Euroopa põllumajandusmudel) on võrdlemisi laialivalguv. Varasemalt mõisteti selle all eelkõige toiduga isevarustamist ja põllumajandustootjate stabiilse sissetuleku kindlustamist. Nüüdseks on ühiskonna ootused põllumajandusele paljuski muutunud. Enam ei lähtuta vaid EÜ asutamislepingu artiklist 33, mis võeti muutumatult üle uude Lissaboni lepingusse, st suurendada tootlikkust, et tagada mõistliku hinnaga piisav hulk toiduaineid. Lisandunud on uued vald-

konnad, nt bioloogilise mitmekesisuse tagamine, kultuurmaastike säilitamine ulatuslikul määral, maa- piirkondade arendamine, sh töökohtade loomine ja säilitamine, piirkondlikud tooted kultuuripärandi rollis jne. Samuti peab põllumajandus toime tulema kliimamuutuste tagajärgedega ning andma panuse süsinikdioksiidi säilitamisse. Lisaks veel kindlustama toiduga ja tagama toiduga varustamise sõltumatuse jne. Kõik see tähendab, et põllumajandust käsitletakse multifunktsionaalse tegevusvaldkonnana.

Võrreldes põllumajandust muu tootmisega, väidetakse (jällegi lihtsustatult), et kui tööstustoodete tootmises on määravad esmajoones kulud ja tooteid saab vabalt importida ja eksportida, siis importida ja eksportida saab küll toiduaineid, kuid kultuurmaastikud, bioloogiline mitmekesisus ja kultuuripärand jäävad püsima vaid aktiivse traditsionaalse põllumajandusliku tegevuse raames. Neid ei saa toodetena importida. See omakorda tähendab, et põllumajandustootjatelt oodatakse ka kogu eelloetletud multifunktsionaalse rolli täitmist. Selle jaoks peavad nad paratamatult ka raha kulutama, samas ei too see neile

midagi sisse, sest põllumajandustoodete turuhinnad ei sisalda neid muid teenuseid. Põhiprobleemiks ongi suur erinevus ühiskonna ootuste ja soovide ja Euroopa põllumajandusmudeli ning põllumajandusettevõtete tegeliku igapäevaelu vahel. Põllumajandustootjad, selleks, et ellu jääda, peavad kaasa minema kõigi võimalike tootlikkust suurendavate abinõudega, see aga tähendab põllumajanduse industrialiseerumist ning väljaviimist Euroopast. Ei saa enam välistada tervete tootmisharude kadumist. Näitena on nimetatud linnukasvatust, mis on juba praegu industrialiseeritud enam kui ükski teine valdkond. Nii on prantsuse linnukasvatuseettevõtte Doux, mis on Euroopa üks suurimaid kontserne, paigutanud mitu tootmiskohta Prantsusmaalt Brasiiliasse, sest seal on tootmiskulud madalamad.

EMSK aga arvab, et Euroopa põllumajandusmudelit ei tohi lasta hääbuda. Põllumajanduses ei ole vaid konkurentsivõime suurendamisele keskendumine piisav. Sõnaselgelt öeldi välja, et pärast 2013. aastat rakendatav ühine põllumajanduspoliitika ei tohi lähtuda kõige madalamatele hindadele orienteeritud ja puhtalt ettevõtetmajanduslikus

plaanis optimeeritud, spetsialiseerunud ja piirkondlikult koondunud tootmisest.

EMSK kutsus Euroopa Komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles selgelt kirjeldama ühise põllumajanduspoliitika eesmärki ning seejärel esitama vajalike vahendite paketi ning avaldama rahastamisvajadused. Alles peale seda tuleb selgeks rääkida rahastamise küsimused. Ei ole õige kohe määratleda kindel summa teatud tegevusvaldkonna tarvis ning siis jagada see eri meetmete ja liikmesriikide vahel.

Põllumajanduspoliitika reformi üks olulisi eesmärke ongi muuta ELi praegune ebaühtlane põllumajanduse toetamise süsteem ühtseks, objektiivsetele kriteeriumidele toetuvaks ja ühiskondlikult vastuvõetavaks süsteemiks. Makseid põllumajandustootjatele ei tohi enam põhjendada minevikus tehtud otsuste või antud õigustega. Kõnealuste maksetega tuleb hüvitada täpselt määratletavad ühiskondlikud teenused, mis on vajalikud Euroopa põllumajandusmudeli säilitamiseks. Seega alustada tuleb põllumajanduspoliitika raamtingimuste muutmise. Euroopa põllumajandusmudeli toimimiseks tuleb põllumajandustootjatel teadlikult nõustuda madalama tootlikkusega. Ühiskonnal aga tuleb siis multifunktsionaalse põllumajanduse konkurentsivõimet suurendada võrreldes puhtalt ettevõtetmajanduslikus plaanis optimeeritud põllumajandustootmisega. Sellest peab saama ühise põllumajanduspoliitika keskne ülesanne ning sellele tuleb suunata põllumajanduspoliitilised vahendid. Tulemas oleksid seega märkimisväärsed muutused toetuste struktuuris.

Sellest ja muudest arengutest aga lähemalt edaspidi. **T**

Euroopa Liit tõstab tööstusheite standardeid

8. novembril vastu võetud uue õigusaktiga vähendatakse suurte põletusseadmete heidet ELis ning suurendatakse mitmel viisil keskkonna- ja tervisekaitset Euroopas.

Näiteks loodetakse uute eeskirjadega vähendada enneaegsete surmade arvu aastas 13 000 võrra, samuti vähendatakse halduskoormust, tänu millele saavutatakse oluline kokkuvõtte.

Tööstussaadet käsitleva direktiiviga ajakohastatakse ja liidetakse seitse kehtivat õigusakti.

Uue direktiivi keskne eesmärk on parima võimaliku tehnika kasutamise tõhustamine nii, et selles valdkonnas saavutatud tulemused muutuksid lubade andmisel mõõdupuuks. Direktiivi ettepanekuga vaadati läbi ELis suurte põletusseadmete suhtes kohaldatavad heite piirmäärad, et viia need kooskõlla parima võimaliku tehnikaga.

Uue direktiivi eesmärk on tagada parima võimaliku tehnika kasutamine. Uute eeskirjade jõustumisel loodetakse vähendada enneaegsete surmade arvu aastas 13 000 võrra.

Selleste nõuete eesmärk on tagada, et tööstusrajatiste käitajad kohaldaksid parimat võimalikku tehnikat ühetaolisemalt, mis peaks aitama luua ettevõtjate jaoks võrdsemad tingimused.

Direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas, eeldatavasti enne 2010. aasta lõppu. Seejärel on liikmesriikidel kaks aastat aega, et direktiiv üle võtta ja seda rakendada hakata.

Investeeringiskava uuendusliku tehnoloogia edendamiseks

Euroopa Komisjon kuulutas 9. novembril välja esimese projektikonkursi maailma kõige ulatuslikuma kava raames, millega toetatakse investeerimist vähese CO₂-heitega tehnoloogia ja taastuenergeetika näidisprojektidesse.

NER300 nime kandva algatusega antakse mõjus rahaline toetus vähemalt kaheksale süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise tehnoloogia projektile ning vähemalt 34-le uuenduslikule taastuenergeetika tehnoloogia projektile.

Projekti eesmärk on edendada vähese CO₂-heitega majanduse arengut Euroopas, luua uusi nn rohelisi töökohti ja aidata saavutada ELi sihte kliimamuutusega võitlemisel.

Kava rakendamisel teeb komisjon koostööd Euroopa Investeeringupangaga. Algatust rahastatakse ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kaudu ning praeguse turuhinna juures on algatuse kogumaksumus 4,5 miljardit eurot.

Iga liikmesriigi kohta rahastatakse vähemalt ühte projekti. Projekti-

konkursil osalemisest huvitatud ettevõtted peavad kolme kuu jooksul esitama oma pakkumised liikmesriikide tasandil.

Euroopa Komisjon esitas visiooni 2013. aasta järgsest ühisest põllumajanduspoliitikast

Euroopa Komisjon avaldas 18. novembril teatise „Ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid 2020. aastaks: toidu, loodusvarade ja territooriumiga seotud tulevikuprobleemide lahendamine”.

Teatist tutvustades rõhutas komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu volinik Dacian Cioloș ka vajadust muuta ühine põllumajanduspoliitika keskkonnahoidlikumaks, õiglasemaks, tõhusamaks ja mõjusamaks.

Komisjon korraldas sel aastal ühise põllumajanduspoliitika tuleviku üle avaliku mõttevahetuse ja suure konverentsi. Enamikus vastustes märgiti ühise põllumajanduspoliitika kolm järgmist põhieesmärki:

- jätkusuutlik toiduainete tootmine,
- loodusvarade säästev majandamine ja kliimameetmed,
- maapiirkondade territoriaalse tasakaalu ja mitmekesisuse säilitamine.

Teatistes käsitletakse edasisi meetmeid, mis võiksid olla sobivad nende eesmärkide edukamaks saavutamiseks.

Ühtlasi esitatakse teatistes kolm erinevat võimalust ühise põllumajanduspoliitika edasiseks arenguks, et tegeleda praeguseks ilmnunud peamiste probleemidega:

- lahendada ühise põllumajanduspoliitika kõige tungivamad puudused tehes selleks järkjärgulisi muudatusi;
- muuta ÜPP keskkonnahoidlikumaks, õiglasemaks, tõhusamaks ja mõjusamaks;
- loobuda sissetulekutoetusest ja turumeetmetest ning keskenduda keskkonna ja kliimamuutuste eesmärkidele.

Kõigi kolme võimaluse puhul näeb komisjon ette praeguse kahel samal põhineva süsteemi säilitamist. (Esimene samm hõlmab otsetoetusi ja turumeetmeid, mille puhul eeskirjad on ELi tasandil selgelt määratletud. Teine samm koosneb mitmeaastastest maaelu arendamise meetmetest.) Teine kõigi kolme võimaluse ühine element on arvamus, et tulevane otsetoetuste süsteem ei saa põhineda eelnevatel võrdlusperioodidel, vaid peaks olema seotud objektiivsete kriteeriumitega.

Läänemere energiaturu ühendamine on Euroopa Komisjoni prioriteet

Euroopa Komisjon tutvustas 17. novembril energiainfrastruktuuri järgmise kahekümne aasta esmatähtsaid ülesandeid, mille eesmärk on võrgustike kohandamine 21. sajandi nõuetega.

Komisjon määratleb kiiret väljatöötamist vajavad elektri, gaasi ja nafta transpordikoridorid, et suurendada Euroopa Liidu konkurentsivõimet, säästlikkust ja varustuskindlust.

Ühtlasi ühendab prioriteetsete koridoride arendamine neid liikmesriike, kes on Euroopa ülejäänud energiaturust peaaegu isoleeritud. Eelnevalt määratletud koridoride põhjal koostatakse 2012. aastaks konkreetsed üle-euroopalised projektid, mille kavandamisel ja elluviimisel soodustab komisjon riikidevahelist koostööd.

Elektrisektoris on määratletud neli ELi esmatähtsat koridori:

- põhjapoolsete merede avamere vooluvõrk ning ühendus Põhja- ja Kesk-Euroopasse, et transportida avamere tuulepargis toodetud elektrienergiat;
- ühendused Edela-Euroopa riikide vahel, et transportida tuule-, päikese- ja hüdroenergiat kontinendi ülejäänud osasse;
- ühendused Kesk-, Ida- ja Kagu-Euroopa vahel piirkondliku võrgustiku tõhustamise tagamiseks;
- Läänemere energiaturu ühendamine Euroopa turuga.

Gaasisektoris on määratletud kolm ELi esmatähtsat koridori:

- gaasiallikate mitmekesistamist võimaldav lõunakoridor gaasi transportimiseks Kaspia mere piirkonnast otse Euroopasse;
- Läänemere energiaturu integreerimine ning ühendus Kesk- ja Kagu-Euroopaga;
- põhja-lõuna koridor Lääne-Euroopa sisemiste kitsaskohade kõrvaldamiseks ja võimalike välisartnetite optimaalne kasutamine.

Viimane üleskutse kadunud laste abitelefoni 116 000 töölerakendamiseks

Euroopa Komisjon esitas novembril keskel 14 liikmesriigile (sh Eestile) viimase üleskutse rakendada kadunud laste abitelefoni 116 000 tööle niipea kui võimalik.

Abitelefoni toimib terves ELis ühel ja samal numbril ning sellele saavad abi saamiseks helistada kadunud lapsed ja nende vanemad. Häta sattunud lapsed ja nende vanemad saavad sellel numbril paluda abi ka kodust kaugel, näiteks puhkuseriisil viibides.

2009. aasta novembris võeti vastu ELi telekommunikatsioonieskirjad, millega kohustatakse ELi liikmesriike võtma meetmeid, et käivitada abitelefoni 116 000 hiljemalt 25. maiks 2011. Praegu toimib abitelefoni täielikult vaid 12 liikmesriigis, esimesena käivitas selle Portugal 2007. aastal. Austrias, Bulgaarias, Eestis, Iirimaa, Küprosel, Leedus, Luksemburgis, Lätis, Maltal, Rootsis, Saksamaal, Sloveenias, Soomes ja Tšehhis telefonitööd ei tööta. Ühendkuningriigis töötab see osaliselt.

Komisjon korraldab seni, kuni abitelefoni on käivitatud kõigis 27 liikmesriigis, igal aastal sidusrühmade kõrgetasemelisi kohtumisi. Nende kohtumiste eesmärk on parandada teadmisi, vahetada häid tavasid ning leida praktilisi vahendeid abitelefoni tegelikuks käivitamiseks ja kvaliteetse teenuse osutamiseks. Kohtumised toimuvad iga aasta 25. mai paiku, et tähistada rahvusvahelise

list kadunud laste päeva ning väljendada solidaarsust kadunud laste ja nende vanematega.

Euroopa Komisjon soovib 2011. aastaks teaduslikest põhjendustest lähtuvat kalapüüki

Euroopa Komisjon võttis novembri alguses vastu 2011. aasta kalapüügivõimalusi käsitleva ettepaneku, milles sätestatakse lubatud kogupüügi ja püügikoormuse uued tasemed.

Ettepanek põhineb teaduslikel nõuannetel jätkusuutlikku kalapüüki võimaldavate püügimahtude kohta. 2011. aastaks esitatud teaduslikes nõuannetes rõhutasid kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee eksperdid taas, et mitme kalaliigi varude seisukord ELis on kehv.

Euroopa kalandussektori panus majandusse ja toiduga varustamisse on tänapäeval palju väiksem kui mõnikümmend aastat tagasi.

Liikumine kõikide Euroopa kalavarude jätkusuutlikkuse tagamise poole on olnud aeglane, kuna kalurid ei ole suutnud piisavalt kiiresti oma püüki teaduslike nõuannetega kohandada. Ligikaudu 72% kontrollitud kalavarude puhul on ülepüük nii suur, et vähem püüdmine annaks rohkem saaki. Teadlaste andmete kohaselt on vaid 40% kontrollitud kalavarude puhul kalapüük jätkusuutlik. **T**

Intervjueris:
PIRET POTISEPP
Innovatsioonikeskus
ImmoEurope tegevjuht

Eesti ettevõtja Hiinas — Mahekaup OÜ

Seekordsest innovatsiooniveerg saab lugeda Eesti ettevõtja kohta, kes Hiina turule laiendada püüab. Uurisin Mahekaup OÜ asutajalt ning juhilt **Merike Mätaselt**, mis on ettevõtjana tema plaanid Hiina turul.

Millega Mahekaup OÜ tegeleb? Miks ja kuidas hakkasid Hiina suunal äritegevust arendama?

Mahekaup OÜ (www.mahekaup.ee) on Eesti kapitalil baseeruv ettevõtte, mille eesmärk on propageeridaervislikke, keskkonnasäästlikke ja -sõbralikke tarbimisharjumusi ja elustiili läbi ökotoodete tarbimisvõimaluste laiendamise – tegeleme ökotoodete hulгимүүgi- ja jaotusega. 2009. aasta lõpul, mil Eesti majanduskasv oli selgelt pidurdunud, hakkasin otsima uusi ettevõtluse arendamise võimalusi maailmas ning otsustasin konkureerida Euroopa Komisjoni ja Hiina Valitsuse ühisprogrammi METP, mis on Euroopa Liidu juhtivtöötajate äri- ja koolitusprogramm Pekingis. Kuna konkursil saatis mind edu, siis olen juba pool aastat jälginud turgu, õppinud äritasemel Hiina keelt ning arendanud äritegevust Hiinas. Üks peamisi Hiinasse tuleku eesmärgi oli kohapeal vaadelda, mõista ja sisse elada Hiina ärikeskkonda, et välja selgitada Eesti tootjate ja ettevõtjate ekspordi- ja impordivõimalused Hiinas. Lisaks innovaatiliste ning ettevõtlusele lisaväärtust loovate toodete, teenuste ja investeringute vahendamine mõlemal suunal. Hiina äriellu sisse-

lamisel oli suureks abiks ärikultuuri ning eri sektoritest ülevaate andev METP programmi koolituste sari, sh huviorbiiti kuuluvate sektorite suurimate messide külastused, mis oli kahtlemata Hiina mastaapidest arusaamiseks väga oluline. Lisaks ei saa alahinnata hiina ärikeele õppe väärtust. Kohalikku keelt valdamata on ärisuhete loomine ja arendamine Hiinas aeganõudev ja kulukas, kui mitte öelda, et võimatu. Aasia ärikultuuri erinevus Euroopa tavadele on üllatavalt suur ning seda tuleb tunda ja austada.

Resideerud hetkel Pekingis. Kas ja kui vajalik on ettevõtjale Hiinas realselt kohal olla või saab ka Euroopast äritegevust Hiinas juhtida?

Minu kogemus, mille olen omandanud olles üle 15 aasta ettevõtluses, ütleb, et iga äriees peab ise oma investeringu ja äriidee hinda teadma ning selle elluviimiseks ja ellujäämiseks väärka meeskonna valima. Aktiivne osalemine Hiinas ülipopulaarsetel nn *net-working*-üritustel ehk siis ärituvustel loomise üritustel, mis toovad kokku erineva taustaga osalejad ning võimaldab neil kogemusi ja teadmisi vahetada, on jätnud mulle mulje, et Hiina on innovat-

sioonile, soovidele ja ettepanekutele väga kiiresti reageeriv ärikeskkond.

Mida peaksid Eesti ettevõtjad silmas pidama, kui soovivad Hiina suunal äritegevust alustada?

Hiinlased on väga aktiivsed äriühed ja ei ütle kunagi: „ei“. Väga oluline on omada teadmisi Hiina ärikultuurist, ärieetikast ja -tavadele ning tunda turu mängureegleid. Nagu igal pool maailmas on samavõrd tähtis väga hoolikalt valida partnereid, kellega äritegevust arendada või ühissetvõtte luua.

Missugused on Sinu plaanid Hiina suunal järgnevateks aastateks?

Pärast aastatepikkust ettevõtluskogemust Eestis on hea näha nii võrd selgeid märke uutest äriühimustest põnevatel suurtel maailmaturgudel. Hiinas viibimise aeg on mulle olnud väga huvitav kogemus. Olen sõlminud palju olulisi tutvusi, ärikontakte ja loonud uusi partnerlussuhteid, et seeläbi pakuda meie olemasolevatele ja tulevastele klientidele ning ka mitmetele teistele Eesti ettevõtetele uusi kasulikke kontakte, koostöövõimalusi, tooteid ja teenuseid. Minu sooviks oleks kõige sellega edasi tegeleda. **■**

Meil on erihuvid, nii üksik- isikute kui üksikettevõtte või üksikute mittetulundusühingutena, kuid meil on ka erineval tasandil ühishuve – olgu see siis mõttekaaslastega, laiemalt töösusvaldkonnas või spetsiifilisemalt meiega sarnase tegevusala ettevõtjaid koondavad assotsiatsioonid või haruliidud, samuti ka laiemate ühishuvide ja kategooriate tasandil. Valitsussuhete teenusvaldkond, kus tegutsevad lobistid, on Eestis veel vähearenenud valdkond, mis kõigi osapoolte rahulolematuse tõttu ettevõtjate erihuvide esindatusega Eesti poliitika kujundamise protsessis kindlasti lähiaastatel areneb.

Esiteks, valitsussuhted on oma põhiolemuses liberaalse demokraatia tingimustes kõigi seaduslike vahendite kasutamine oma kliendi huvide esindamiseks suhetes seadusandliku või täitevvõimuga. Traditsiooniliselt on n-ö lobitegevus, mille sünnimaaks selle kaasajaks mõttes saab kindlasti pidada Ameerika Ühendriike, ennekõike otsustajatele suunatud protsess. USA võeti Föderaalne lobiseadus vastu 1946. aastal. Selle kohaselt tekkis lobistidel kohustus end Ühendriikide Kongressi mõlema koja juures registreerida. Võrdluseks Euroopa Liidu osas võib siia juurde tuua vaid tõsi- asja, et Euroopas jõuti Siim Kallase eestvedamisel lobiregistri loomiseni alles ülemöödnud aastal.

Lobinduse termin iseenesest pärineb aga enam levinud versiooni kohaselt 1860. aastate Washingtonist. Nimelt kõik, kes tahtsid mõjutada toonast Ühendriikide president Granti, kogunesid Williardi hotelli *lobby*'sse, kus president armastas õhtust süüa. Legendi kohaselt väsis Grant õige pea pealetükkivatest tegelastest ja hakkas neid kutsuma lobistideks. Ometigi võtab see ka tänapäeval lihtsus-

ANDREAS KAJU
META Advisory Group
 partner

Valitsussuhted kliendi huvide teenistuses

Ühiskond eksisteerib selle koostiseks olevate üksikisikute ja nende vahel moodustunud organisatsioonide ja ettevõtete erinevate huvide koostoimes – meil kõigil on huvid ja oleme oma eluga rahul siis, kui tegelikkus arvestab meie huvidega maksimaalselt.

tatuna lobitegevuse põhimehhanismi kokku – õigete otsustajate ja otsustusmehhanismide (kuidas sünnib ühes erakonnas, komisjonis, parlamendis tervikuna, ministeeriumis või ametis üks otsus) kaardistamine ja oma kliendi positsioonide viimine nende moel, mis suurendab nendega arvestamise tõenäosust.

Valitsussuhete professionaali ülesannete hulka kuulub ka konkureerivate huvide ja mõjutate kaardistamine, liitlaste ja oponentide leidmine, koalitsioonide ja alliansside loomine, töö erinevate kogukondadega ning meiega sarnaseid huve omavate rühmade kaasamine. Otsustajaks ei ole tänapäeval enam mitte eksklusiivselt poliitikud, vaid ka ametnikkond – valitsemisprobleemid ja poliitikate abil ravida pütavad haigused on niivõrd keerulised, et sisuline kompetents lahenduste väljatöötamiseks asub siiski valitsuses.

Valitsussuhete professionaali ülesannete hulka kuulub ka konkureerivate huvide ja mõjutate kaardistamine ning selle käigus liitlaste ja oponentide leidmine, koalitsioonide ja alliansside loomine, töö rohujuu-

retasandil erinevate kogukondadega ning meiega sarnaseid huve omavate rühmade kaasamine. Oluline on siinkohal märkida, et otsustajaks ei ole tänapäeval enam mitte eksklusiivselt poliitikud, vaid ennekõike ka ametnikkond – valitsemisprobleemid ja poliitikate abil ravida pütavad haigused on niivõrd keerulised, et sisuline kompetents lahenduste väljatöötamiseks asub siiski valitsuses (ministeeriumites). See on paratamatu trend kõikjal arenenud demokraatiates ja seetõttu ei ole meil Riigikogu halvustav „kummitempli“ väljend sugugi kohane. Seadusandja funktsioon seadusloomes ongi teisenenud.

Vaatamata lobi USA algupärale on Euroopa Liidu traditsioon erahuvide kaasamisele mõneti rohkem avatud. Euroopa Komisjoni administratsiooni suurus on vaid 2% USA administratsioonist ja vajab seetõttu pidevalt poliitika kujundamisse sisendit erinevatelt huvirühmadelt, keda kujundatav poliitika puudutab. Erinevates liikmesriikides omakorda on tavad erinevad – nii näiteks on Kesk- ja Ida-Euroopa riikidest Leedus lobiseadus kehtiv juba 2000. aastast (lobiste atesteeritakse, oma suhteid tuleb deklareerida, kuid erinevate kohustustega kaasnevad ka

õigused – ligipääs oma kliente puudutavatele eelnõudele enne, kui need laiatarbekaubaks muutuvad jne), samuti on valdkond reguleeritud nii Poolas kui Ungaris.

Lobeerida on võimalik ennekõike lahendusi, mis on aktuaalsed. Valitsussuhted on valdkond, mis tühilaske ei kannata ja seetõttu on oluline seada oma tegevusele fookus. Samuti on lobi tihtipeale väga pikaajaline tegevus – tuleb end tõestada sisulise ja usaldusväärse partnerina, kellega konsulteerimisest tõuseb ka laiemas võtmes kasu, kuivõrd oma oskusteabe otsustajatele pakkumisega suudame me pakkuda reaalselt lisaväärtust. Ka poliitika kujundamine ise on pikaajaline protsess – ühes ametkonnas, olgu Tallinnas või Brüsselis mõne direktoraadi ametniku peas sündivast ideest võib seaduseks saamiseni minna viis aastat. Need ärivaldkonnad, mis regulatsioonist on sõltuvad, peavad olema kõikidest nendest võimalikkustest teadlikud – nii on ka pidev valitsussuhete seire üks olulisemaid teenuseid, sest see tagab alusteabe, mille põhjal enda tegevusplaanis muudatusi teha.

Valitsussuhted on muidugi ennekõike ka suhtepõhine teenusvaldkond.

Oma suhtluspartneri manipuleerimine, teadlikult väärteabega varustamine ei tule kõne alla. Lobisti suurim kapital on suhted, mille vundamendiks on usaldusväärsus. „Ma tean kedagi, kes teab kedagi“ – kui keegi teile oma abi sellise mõtte saatel pakub, siis olete määratud hukule. Poliitika kujundamise protsess on valdavas osas Eesti ametkondadest ja ministeeriumitest äärmiselt professionaalne protsess ja üksikute inimeste tundmine selles mehhanismis iseseisvat väärtust ei anna. Oluline on osalusprotsessi kureerida teadmistepõhiselt – oma huvide edendamisel on põhifookus sisuliselt tugeval argumentatsioonil, mida saavad toetada muud varem nimetatud valitsussuhete aspektid (meedia ja avalik arvamus, rohujuure tasandi lobi- ja suhtekorraldushuvirühmadega, kogukonnasuhted, heategevus jne).

Lõpetuseks – kuigi on põhjendatud erandeid, siis üldiselt ei tasu peljata läbipaistvust. Oma huvide ja motiivide deklareerimist – olgu see siis otsustajatele või mõnel juhul ka meediale. Sest kui oleme oma lähenemise aluseks võtnud sisulise argumentatsiooni ja oma huvide edendamise nendelt lähtudes, pole meil ka midagi peljata. **L**

TAIVO PAJU

Juhtimisajakirja Director peatoimetaja

Kui sa pead oma nina daamile kahtlaselt ligidale toppima... ehk väikeste asjade olulisusest

Kui lähen mõnele konverentsile, siis näen ikka ja jälle, kui lihtne on sattuda kohvipausil nõmedasse olukorda. Just neil kohvipausidel püüad ju maksimaalselt värskendada vanu tutvusi ja sõlmida uusi. Varem või hiljem juhtud sa vestlema mõne naisterahvaga, kelle nime nagu peaksid mäletama, aga, lööge või maha, ei mäleta! Aga sa ei taha ju oma abitud olukorda välja näidata. Sa ei saa öelda: „Oota, kes sa nüüd õigupoolest olidki...“.

Hetkel, kui su vestluspartner parajasti kohvisse koort kallab, püüad sa kasutada juhust ning heita pilgu tema nimesildile. Oo jaa, see on kõike muud kui lihtne. Sa pead ajama oma pea daami büstile ebadiskreetselt lähedale ja püsima selles poosis piisavalt kaua, et tähed kokku veerida. Sest nimi on kirjas usumatult väikeste tähtedega. Kui sellest ühe endise naiskolleegiga rääkisid, kostis ta, et tunneb end sama ebamugavalt siis, kui piidleb meesterahva nimesilti, mis on paela otsas. Mõnikord on pael nii pikk, et silt asub seal, kus lips lõppeb.

Hiljuti sattusid mulle näppu FC blogija Mark Susteri koostatud nimesiltide tegemise reeglid. Panen kolm neist siia rõõmuga kirja:

- Kirjuta nimi suurelt. TÕELISELT SUURELT. Miks üldse nimesilt, kui nimi on nii pisikeses kirjas, et seda vaid 16-aastane suudab lugeda? Nimi peaks olema nii suures kirjas, et võtab 50% nimesildist.
- Ülejäänud 50% kuluta firma nime kirjutamiseks. Sest nime ja firmat just iga võrgustikku loov inimene otsibki, muu pole oluline.
- Pole vaja nimesildile konverentsi sümbolikat ja nimetust panna: need inimesed, kes sel konverentsil on, teavad seda ju niikuinii.

Aga mitte nimesildist ei tahtnud ma täna rääkida. Vaid hoopis väikeste asjade olulisusest, mille võtab kokku Dale Carnegie lause: „Mulle maitsevad maasikad vahukoorega, aga kalad, sunnikud, armastavad miskipärast usse.“ Täpselt samuti, nagu sind ähvardab kanapimedus kodus, kus sa ei näe enam sassis tuba, on see olemas ka tööl. Sa pühendud sellele, mis tundub asja sees olles jube tähtis. Seda kanapimedust kohtab päris palju. Üledisainitud köögis, mis näeb välja sama ilus nagu filmis, aga kus ei saa süüa teha, sest asju pole kusagile panna; või meditsiinis, kus ravi võib küll olla viimase peal, aga patsient ja tema lähedased on õnnetud ja stressis,

sest nad peavad sepatangidega personaalilt infot välja kiskuma. Või ajakirjas, mis on täis tähtsaid asju, ainult et seal on üks viga – see pole huvitav. Paraku on just need „vähetähtsad“ asjad künde jaoks olulised. Ning neid „suuri“ asju, mida ise tähtsaks pead, ei oska ega kavatsi künde üldse hinnata. Ta võtab seda kui elementaarset asja.

Tänaseks on ammu ununenud, kui viletsa imidži ja kvaliteediga oli Sakuga võrreldes kunagi A. Le Coq'i ölu. Kuid kui Tarmo Noobi tiim hakkas teha juhtima, ei võetud eesmärgiks teha kvaliteetset ölut. „Kvaliteet on vaid pilet rongile, ei midagi enam,“ oli nende seisukoht. Sest kvaliteet oli künde jaoks elementaarne, määravaks said hoopis maitse ja lahe imidž.

Nii et soovin meile kõigile oskust näha oma maasikate ja vahukoore juurest kaugemale ning leida üles need pisikesed asjad, mis lähevad kundle hinge aastal 2011. **T**

Seminar**Euro tulekuga kaasnevad
muudatused raamatupidaja töös
13. jaanuaril Tartus Atlantise Konverentsikeskuses**

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 13. jaanuaril kell 11.00-16.30 Tartus Atlantise Konverentsikeskus (Narva mnt 2) seminari, kus käsitletakse euro kasutuselevõtuga seotud muudatusi raamatupidajate töös. Lektorid on Sulev Luiga, BDO Eesti juhtiv partner ja tegevjuht, Audiitorkogu juhatuse liige ja Urmas Võimre, BDO Eesti partner, nõustamisteenuste äriini juht.

Käsitlemisele tulevad teemad:

- Euro kasutuselevõtt ja raamatupidamisarvestus (Sulev Luiga).
- Eurole ülemineku protsess. Euro ja lepingud.
- Aastaruannete koostamine. IAS 21/ SIC 7 /RTJ 18.
- Majandusaasta lõpp hiljem kui 31.12.2010.
Sündmused pärast bilansipäeva.
- Konsolideerimise piirmäärade. Välisvaluutade ümberarvestamisest.
- Osakapitalide/aktsiakapitalide ümberarvestamine ja muudatuste registreerimine.
- Audiitorkontrolli kohustus /ülevaatuse kohustus.
- Euro kasutuselevõtt ja maksustamine (Urmas Võimre).
- Erisoodustuste, lähetuste jne. Määrad.
- Töötasude ja töötasuga seotud maksude ja kinnipidamiste ümberarvestamine.
- Boonusena – aktuaalsed maksumuudatused ja riigikohtu lahendid 2010.

Seminar osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 800 krooni/51,13 eurot ja mitteliikmetele 1600 krooni/102,26 eurot, lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad materjalid ning lõuna ja kohvipausid.

Lisainfo ja registreerimine:

Kaubanduskoja Tartu esindus
Tel: 744 2196 • E-post: tartu@koda.ee

**Kaubanduskoda koostöös Raadio Kuku
kutsub kuulama saadet**

MAJANDUSRUM

kolmapäeviti kell 11.00–12.00,
kordusena kolmapäeva õhtul kell 20.00–21.00

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum” toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

**ECOFIRA kontakt-
kohtumisteüritus
keskkonnasektori
asjatundjaile**

15.-16. veebruaril Hispaanias

15.-16. veebruarini 2011. aastal toimub Hispaanias Valencias järjekordne Net4Biz projekti kontaktkohtumisteüritus, mis seekord korraldatakse juba kümnendat korda peetava Rahvusvahelise Keskkonnamesi ECOFIRA (vee-, maa- ja õhuresursside säästlik kasutamine, jäätme-
käitlus jmt – <http://ecofira.feriavalencia.com>) raames.

Kontaktkohtumisteüritus annab suurepärase võimaluse lisaks messil osalevate firmadega tutvumisele kohtuda ka messi külastavate rahvusvaheliste energeetika spetsialistidega 11 projektis osalevast riigist. Registreerunud osalejate tutvustused lisatakse ürituse veebilehele ja kõigil osalejatel on nende hulgast võimalik eelnevalt välja valida endale huvipakkuvad ja nendega kohtumine kokku leppida.

Kontaktkohtumispäeva koduleheküljel www.net4biz.se avaldatakse kõikide osalevate firmade tutvustused (tutvustused lisatakse jooksvalt ettevõtete registreerumise järjekorras) ja sellel avatud tööriista Matchmaking abil on võimalik huvipakkuvad firmad välja valida ja individuaalsed kohtumised juba ette kokku leppida.

Lisaks on võimalus külastada paralleelselt toimuvaid populaarseid messe: Egetica-Expoenergetica (rahvusvaheline efektiivse energiama-
janduse ja taastuenergiames – www.egetica-expoenergetica.com/feria/en) ja EFIAQUA (rahvusvaheline efektiivse veemajanduse mess – efiaqua.feriavalencia.com).

Kontaktkohtumised toimuvad Euroopa Komisjoni poolt rahastatava projekti Net 4Biz raames ja on tasuta. Osalemisepakett sisaldab ettevõtte tutvustuse kataloogi lisamist, CD/paberkataloogi, individuaalsete kontaktkohtumiste organiseerimist, vajadusel tõlketeenuse korraldamist, lõunasööki kahel ürituse päeval, õhtusööki esimese päeva õhtul (osalemistasu igale järgmisele osalejale samast firmast on 175 eurot). Osaleja(te) kanda jäävad lähetuskulud (sh transport, majutus, päevarahad jmt).

 net4biz

Lisainfo:

KRISTY TÄTTAR

Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja – LIIKMETE ÜLDKOOSOLEK –

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete korraline üldkoosolek toimub 16. detsembril 2010, algusega kell 10.00 Eesti Kaubandus-Tööstuskojas, aadressil Toom-Kooli 17 Tallinnas.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatus on teinud ettepaneku järgmiseks päevakorraks:

1. Eesti Kaubandus-Tööstuskoja 2009. aasta majandusaasta aruande ärakuulamine ja kinnitamine.
2. Eesti Kaubandus-Tööstuskoja põhikirja muutmine.

Üldkoosoleku päevakorraga ning otsustamisele tulevate küsimustega saab tutvuda Koja veebilehel www.koda.ee ning Kojas kohapeal.
Viktorija Indrisova • Tel: 604 0063 • E-post: viktorija.indrisova@koda.ee

Isikuandmete töötlemise küsimustik ettevõtjatelt tagasiside kogumiseks

Euroopa Komisjon palub abil ettevõtjate tagasisidet seoses isikuandmete töötlemise praktikaga ettevõtetes. Muutmaks 1995. aastal vastu võetud andmekaitse direktiivi ja teisi vastavasisuliselt EL õigusakte ajakohasemaks, kavandatakse muudatusi, mis on tingitud tehnoloogiavõimaluste avardumisest ning isikuandmete suurenenud kaitse vajadusest. Enne direktiivi muutma asumist palub Euroopa Komisjon ettevõtjatelt tagasisidet. Uued õigusaktide muudatused peaksid tagama isikuandmete parema kaitse ning muutma isikuandmete töötlemisega seonduva lihtsamaks ning läbipaistvaks.

Kõik Teie antud vastused esitatakse Euroopa Komisjonile anonüümselt ja saadud vastused ei kuulu avaldamisele kolmandatele isikutele.

Palume teie tagasisidet enne 13. detsembrist 2010.

Küsimustiku leiata Kaubanduskoja veebilehelt aadressilt:

<http://www.koda.ee/index.php?id=51187>

Täname kaasa mõtlemast!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on juba 15 korda välja andnud praktilist ja kasulikku raamatut Estonian Export Directory

See on ettevõtjate töövahend, mis aitab Eesti firmadel oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmast partnereid leida. Mahukas väljaanne tutvustab Eestit mujal maailmas, sest lisaks ettevõtete kataloogile sisaldab see ka üldinfot Eesti majanduse kohta, statistikat ning huvitavat ja kasulikku materjali neile, kes soovivad Eestis ettevõtlust alustada. Kogu see teave on raamatus nii inglise, saksa kui ka prantsuse keeles.

Väljaanne on saadaval ka CD-l ning elektroonselt leitav veebi-aadressil: www.estonianexport.ee. Küsi tasuta raamatut ja CD-d Eesti Kaubandus-Tööstuskojast telefonil 604 0060 või e-posti-aadressil koda@koda.ee.

Kasuta võimalust leida uusi turge, kontakte ja partnereid ning avalda väljaandes oma ettevõtte andmed! 2011. aasta väljaande koostamist viiakse läbi 2010. aasta septembrist detsembrini.

Küsi infot reklaami ja andmete avaldamise kohta
Kaubanduskoja koostööpartnerilt:
Ekspresskataloogide AS • Tel: 626 6910

Lisainfo väljaande kohta:
PIRET SALMISTU

Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee

Koostööpakkumised:

- Serbia konsultatsioonifirma pakub finantskonsultatsiooni-, turu-uuringute ja juriidilist konsultatsiooni Serbia turust huvitatud ettevõtetele. Kood 2010-11-03-030
- Iisraeli ettevõtte, mis toodab mõtlemist arendavaid mängu lastele ning mälu treeningu-, kontsentratsiooni ja otsustusvõimet arendavaid mängu nii täiskasvanutele kui vanuritele (mängud on välja töötatud koostöös psühholoogidega), otsib edasimüüjaid ja frantsiisivõimalusi. Kood 2010-11-03-014
- Iisraeli ettevõtte, mis aitab kohalikel ettevõtetel Euroopa turgudele laieneda, otsib koostöövõimalusi erinevate Euroopa konsultatsioonifirmadega. Kood 2010-11-11-001
- Rumeenia veinivabrik ja hulgi müüja otsib edasimüüjat oma toodangule ning pakub teistele veinivabrikutele enda edasimüüja teenuseid Rumeenia turul. Kood 2010-11-19-004
- Vene firma, mis tegeleb tehniliste dokumentide tõlkimisega, pakub end allhangete teostajaks. Kood 2010-11-15-031
- Rumeenia külmutatud köögiviljade tootja otsib edasimüüjat oma toodangule ning ka puu- ja köögiviljadega varustajat. Kood 2010-11-18-001
- Itaalia kvaliteetsete kõrvatroppide tootja otsib edasimüüjat. Kood 2010-11-16-002
- Vene puhtast toormest valmistatud erinevate piima- ja lihatoodete valmistaja (piim, koor, keefir, või, juust, pelmeenid, hakkliha jne) otsib edasimüüjat. Kood 2010-11-15-022
- Horvaatia tuletrajautode ja -varustuse tootja otsib edasimüüjaid, aga ka erinevaid koostöö-, allhangete ja ühissetevõtluse võimalusi. Kood 2010-11-12-037
- Leedu äripindude välja üüriv kinnisvarafirma otsib edasimüüjat. Kood 2010-11-11-036
- Tšehhi jäätmekäitlemise seadmete (jäätmete purustajad, konveierid, sorteerimisliinid jne) tootja otsib edasimüüjat ning allhangete võimalusi. Kood 2010-11-10-024
- Poola kitarritootja otsib edasimüüjaid. Kood 2010-11-08-016
- Itaalia innovaatiliste toodete ja tööstusrobotite arendaja ja tootja otsib edasimüüjaid ning ühissetevõtluse võimalusi. Kood 2010-11-10-021
- Läti garaažiuste hulgi müüja otsib edasimüüjat. Kood 2010-11-10-011
- Küprose firma, millele kuulub 3* hotell Paphoses (Küprosel), otsib kontakti turismiagentuuridega, kes vahendaks nende teenuseid. Kood 2010-11-10-005
- Ungari termidega hotell, mis pakub terviseteeenuseid, otsib kontakti turismifirmadega. Kood 2010-11-09-059
- Leedu reisikorraldaja otsib oma teenuste edasimüüjat. Kood 2010-11-09-047
- Saksa firma, mis toodab elektriseadmeid ja valgustust laevaehtustele ning mitmetele muudele tööstustele (kaablitehnikad, projektorid, pistikupesad, lülitid jne), otsib edasimüüjat Ida-Euroopa turgudele. Kood 2010-11-09-024
- Vene firma, mis on spetsialiseerunud tööstustes kasutatavatele insenerlahendustele [automa-

seeritud juhtimissüsteemid, võimsuse kontrollisüsteemid jne (ingl *automated control systems, automated power resource control and recording systems, automated electric drive systems, soft start systems*)], otsib koostööd ja allhankeid. Kood 2010-11-09-057

■ Läti ettevõtte, mis toodab seasulgude, loomalaudade ja tallide ära-voolusüsteemiga põrandaid (ingl *klats for pigs and cattle stables*), otsib edasimüüjat. Kood 2010-11-08-056

■ Leedu klaasitootja (käsitsi valmistatud klaasskulptuurid, vaasid, küünlajalad jne) otsib edasimüüjat. Kood 2010-11-08-039

Täpsem info:
ANNIKA METSALA
 Tel: 604 0091
 E-post: annika.metsala@koda.ee

Riigihanketeated:

NORRA

- Puitpelletite hange. Dokumentidega tutvumise tähtaeg 20.12.2010, pakkumiste tähtaeg 27.12.2010. Hankedokumentid inglise keeles. Kood 3439
- Labori mõõteriistade hange. Tähtaeg 10.01.2011. Kood 3440
- Hooldekodudele erinevate toiduainete ja kuivainete hange. Tähtaeg 03.01.2011. Kood 3441
- Pargi ja mänguväljakuvastuse, atraktsioonide, mänguasjade hange. Tähtaeg 11.01.2011. Kood 3442
- Paadi hange. Tähtaeg 04.01.2011. Kood 3443
- Spordirõivad sõjaväele. Tähtaeg 14.01.2011. Kood 3444

- Dovre raudteejaamas tehnilise hoone vundamendi ehitustööde hange. Tähtaeg 09.02.2011. Kood 3445

INGLISMAA

- Meditsiinilise mööbli hange Londonisse. Tähtaeg 20.12.2010. Kood 3446
- Erinevate ehitusmaterjalide hange (tellised, tsement, erinevad pinna-kattematerjalid, ämbrid, garaaži-uksed, vilt, bituumen, liimained, tööstuskorstnad, katusevalgustid, katusekattematerjalid, ventilatsiooniseadmed, tarbepuit ja saeveskitooted, uksed, tulekindlad uksed, paneelid, kõnniteepaadid jne). Tähtaeg 23.12.2010. Kood 3447

- Kontorimööbli hange. Tähtaeg 20.12.2010. Kood 3448
- Arhiiviriilite hange ülikoolile. Dokumentidega tutvumise tähtaeg 05.01.2011, pakkumiste tähtaeg 10.01.2011. Kood 3449
- Külmutatud valmislootude hange. Tähtaeg 23.12.2010. Kood 3450
- Leiva ja pagaritoodete hange. Tähtaeg 18.01.2011. Kood 3451
- Tänavavalgustusseadmete hange. Tähtaeg 07.01.2011. Kood 3452

SAKSAMAA

- Tuletrajautode hange. Dokumentidega tutvumise tähtaeg 14.01.2011, pakkumiste tähtaeg 16.02.2011. Kood 3453

- Puit- ja metallmööbli hange (riiulid, kapid, töölaudad) haiglale. Tähtaeg 16.12.2010. Kood 3454
- Lampide hange. Dokumentidega tutvumise tähtaeg 10.12.2010, pakkumiste tähtaeg 17.12.2010. Kood 3455
- Tulekindlate uste hange. Dokumentidega tutvumise tähtaeg 03.01.2011, pakkumiste tähtaeg 11.01.2011. Kood 3456

Täpsem info:
LEA AASAMAA
 Tel: 604 0090
 E-post: lea@koda.ee

Õnnitleme detsembrikuu juubilare!

20

DATEL AS
liige alates 1996

ELKE AUTO AS
liige alates 1998

ERGO KINDLUSTUSE AS
liige alates 2004

GREIF OÜ
liige alates 2000

HÄÄDEMEESTE VALLAVALITSUS
liige alates 1997

JAKOTEKS AS
liige alates 1998

KEMOTEX BIO OÜ
liige alates 1998

LEVA AS
liige alates 1997

OVERALL EESTI AS
liige alates 1996

PAG AS
liige alates 2001

PÖYRY ENTEC AS
liige alates 2002

SAARE EREK AS
liige alates 1998

SANGLA JUVEELISALONG AS
liige alates 1995

VELLEX INTERNATIONAL OÜ
liige alates 2000

15

EESTI AJALEHED AS
liige alates 2007

ISOGREEN AS
liige alates 1998

KIRETEC OÜ
liige alates 2003

PROBEX OÜ
liige alates 1995

SAEMEISTER OÜ
liige alates 2000

STOCKMANN AS
liige alates 1996

10

DELPHES METALL OÜ
liige alates 2001

EREL GROUP AS
liige alates 2007

FERROLINE GRUPP OÜ
liige alates 2001

JKI EHTUS OÜ
liige alates 2004

MARU EHTUS AS
liige alates 2006

MÖÖBLIAIT OÜ
liige alates 2007

PEETRI PUIT OÜ
liige alates 2005

SKUBA EESTI OÜ
liige alates 2007

VALBY OÜ
liige alates 2006

5

COLLIERS INTERNATIONAL
ADVISORS OÜ
liige alates 2006

EKOGAISMA SIA
EESTI FILIAAL
liige alates 2007

HAMBURG BÜROO OÜ
liige alates 2008

MANDRAGORA OÜ
liige alates 2007

SAKRET OÜ
liige alates 2007

SYBARITIC SPA
CONSULTING OÜ
liige alates 2006

TURMBERG OÜ
liige alates 2007

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0082 • koostööpakkumised

Politiikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted

Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Teataja toimetis • toimetaja Kadri Liimal • Tel: 604 0085 • E-post: kadri@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

Eksporditööride koolitused 2010–2011

Ärihooajal 2010–2011 jätkab Kaubanduskoda juba heaks tavaks kujunenud ekspordivaldkonna koolituste korraldamist. Ajavahemikus september 2010 kuni juuni 2011 viiakse läbi koolitusprojekt „Ekspordivaldkonna koolitused 2010”. Ekspordivaldkonna koolitused on suunatud väikese ja keskmise suurusega tegutsevatele eksporditööridele. Koolitusteemasid on neli, millest mahukaim on kolmepäevane Ekspordiplaani koostamise koolitus. Osalejatele jagavad teadmisi kogemustega lektorid: Juhan Bernadt, Yrjö Ojasaar ja Jakob Saks. Kaasatud on praktikud ettevõtetest.

- **Juhan Bernadt** on ligi 30 aastat tegele- nud rahvusvahelise müügi-, turunduse- ja brändijuhtimisega nii suurettvõtetes kui väiksemates arenevates ettevõtetes üle maa- ilma. Viimastel aastatel on ta tegele- nud ette- võtete konsulteerimisega ning ekspordi- ja turunduskoolituste läbiviimisega Eestis.

- **Yrjö Ojasaar** omandas õigusalase hariduse Ameerika Ühendriikides, kus praktiseeris advokaadina ning seejärel tehnoloogia- ettevõttes partnerina. Tema tänane tegevus on seotud ettevõtetele era- ja riikliku riski- kapitali kaasamise, rahvusvaheliste strateegia- partnerite leidmise ning intellek- tuaalse omandi kaitsmise ja arendamisega. Hetkel töötab Yrjö Ojasaar OÜ-s Advokaadi- büroo Luiga Hääl Mody Boreniuse, kus ta nõustab innovaatilisi firmasid.

- **Jakob Saks** on pikaajalise rahvusvahelise kogemusega ekspordijuht. Lisaks on ta aastaid tegele- nud ettevõtete konsulteerimise ja koolitamise- ga, viinud läbi arvukaid ekspordi- ja messikoolitusi, töötubasid ning õppereise. Ta on edukalt aidanud uutele turgudele nii Eesti, Taani kui ka Hispaania ettevõtteid. Jakob Saks on koolitus- ja konsultatsiooni- firmade Talavera Consultores S.L. (Madrid) ja Vihje OÜ (Tallinn) tegevjuht ja omanik.

Lisainfo ja registreerumine:

Lidia Friedenthal • Tel 604 0077 • E-post: lidia@koda.ee

Haili Kapsi • Tel 604 0078 • E-post: haili@koda.ee

Registreerumine Kaubanduskoja kodulehe www.koda.ee kaudu.

Koolituste üks päev maksab osalejale 300 krooni/19,17 eurot (hind sisaldab käibemaksu). Osalustasu sisaldab toitlustamist ja seminarimaterjale.

„Ekspordivaldkonna koolitused 2010” sarja läbiviimist kaasrahastab Euroopa Liidu sotsiaalfond.

EKSPORDIPLAANI KOOSTAMISE KOOLITUS

Eesmärk on anda eksporditööridele teadmised ja praktilised juhised oma ettevõtte ekspordistrateegia kujundamiseks ja konkurentsivõime tõstmiseks ning ekspordiplaani iseseisvaks koostamiseks ja selle efektiivsaks elluviimiseks.

Koolituse viivad läbi Juhan Bernadt ja Yrjö Ojasaar.

Rakvere • Lääne-Viru Maavalitsus (Kreutzwaldi 5) • 2., 3., 9. detsember 2010

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskus (Kreutzwaldi 34) • 17., 18., 24. jaanuar 2011

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 21., 22., 28. veebruar 2011 – vene keeles • 14., 15., 21. märts 2011

Jõhvi • Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 3., 4., 10. märts 2011 – vene keeles

VÄLISMESSIKOOLITUS

Eesmärk on luua eeldused ettevõtete ekspordimahtude ja konkurentsivõime suurendamiseks välisurgudel läbi teadliku tegevuse messidel.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 17. jaanuar ja 2. mai 2011 • 4. aprill 2011 – vene keeles

Kuressaare • Kaubanduskoja Kuressaare esindus (Tallinna 16) • 7. veebruar 2011

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskus (Kreutzwaldi 34) • 7. märts 2011

MÜÜGIVÕRGUKOOLITUS

Eesmärk on jagada ettevõtjatele praktilisi teadmisi, kuidas arendada ja hallata müügikanaleid sihturgudel: moodustada vajalikku kontaktvõrgustikku, arendada müügivõrku ning kuidas seda saavutada ka piiratud eelarvega.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Tartu • Hotell Kantri (Riia mnt 195) • 19. jaanuar 2011

Jõhvi • Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Jõhvi esindus (Pargi 27) • 9. veebruar 2011

Pärnu • Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž (Ringi 35) • 9. märts 2011

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 5. aprill ja 3. mai 2011

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskus (Kreutzwaldi 34) • 4. mai 2011

TURU-UURINGUTE KOOLITUS

Eesmärk anda lihtsaid, praktilisi ja reaalses elus kasutatavaid teadmisi info hankimise kohta. Aidata mõista ettevõtte infovajadusi ning anda teadmised ja oskused, kuidas piiratud eelarve puhul need vajadused rahuldada ning turu-uuringute läbiviimisega ise hakkama saada.

Koolituse viib läbi Jakob Saks.

Tallinn • Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Toom-Kooli 17) • 18. jaanuar 2011

Kuressaare • Kaubanduskoja Kuressaare esindus (Tallinna 16) • 8. veebruar 2011

Võru • Mainori Kõrgkooli Võru õppekeskus (Kreutzwaldi 34) • 8. märts 2011

Meeleolukas koosviibimine Kadrioru kunstimuuseumis!

Kõigile neile, kes mõtlevad, kuidas koos töökaaslaste, sugulaste
või sõpradega tähtpäevi, nt jõule ja aastavahetust tähistada!

MEELEOLUKAS RINGKÄIK NÄITUSEL „ŠEDÖÖVRI SÜND”

SUUPISTED JA MUUSIKA KADRIORU LOSSI PEASAALIS

SOOVI KORRAL KA LASTEPROGRAMM JA -LAUD

Programme saab tellida alates 1. detsembrist. Erteteatamise aeg vähemalt 3 päeva.

Grupi suurus Kadrioru lossis kuni 30 inimest, lastegrupis kuni 20 inimest.

Programmi sisu, hinnakirja ja menüüga saab tutvuda meie kodulehel

www.ekm.ee/kadriorg

Lähem info ja tellimine:

Kadrioru kunstimuuseum

Tel 606 6400, faks 606 6401

kadriorg@ekm.ee

 EESTI KUNSTIMUUSEUM

KADRIORU
KUNSTIMUUSEUM